

BESLUT

2013-06-24

Dnr: 13/00196

SAKEN

Morgonen, Sveriges Radio P4 Blekinge, 2013-01-18, kl. 6.00–9.00; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte innebär ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

PROGRAMMET

Programmet sändes den aktuella dagen direkt från ett kafé i Karlskrona. Under sändningens gång uppmanade programledarna lyssnarna att komma till kafét och vid ett tillfälle informerade de om att ”kaffet är kokat” och ”mackorna bredda”. Programledarna kommenterade händelser i omgivningen och sände delvis även utanför kafét. De intervjuade också lyssnare och inbjudna gäster som var på plats under olika tillfällen samt personalen som arbetade på kafét. Programledarnas intervjuer och samtal varvades med nyheter och musik. I slutet av sändningen bjöd konditorn programledarna på semlor.

”Kafé Tre G” nämndes totalt elva gånger under den tre timmar långa sändningen. Vid ett tillfälle uppgavs det att kafét var beläget vid Hoglands Park i Karlskrona och vid ytterligare ett flertal tillfällen omnämndes kafét som ”kafét i centrala Karlskrona”. I slutet av sändningen sade programledarna följande.

(Programledare A) – Men vi har ju smörgåstårten här. Vi fick faktiskt en smörgåstårta här, har du berättat om det? (Programledare B) – Nej, jag har inte sagt det.

(Programledare A) – Som skickades hit utav, från personalen på det stora varuhuset mitt i stan. (Programledare B) – Just det, Cityhallen, det kan vi säga. Det var det och vi fick lite skumpa också utav dem, oalkoholiga sorten. Så vi tackar varmt för det. De vill också tacka oss för den här tiden som vi varit tillsammans och sänt.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att programmet ägnade sig åt otillbörligt gynnande genom att vid ett upprepade antal tillfällen nämna namnet på kaféet programmet sände från vid den aktuella morgonen. Anmälaren anser även att det uppkom ett otillbörligt gynnande när konditorn bjöd programledarna på semlor och när programledarna nämnde att de fått en smörgåstårta av en stor livsmedelsbutik i staden.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt gynnande och anför följande.

Morgonen i P4 Blekinge leds av två personer och är ett lokalt, aktuellt och underhållande program i lättsam ton. Programmet tar upp det som händer ”här och nu”. Programmet bygger delvis på att lyssnarna ska vara medskapande under sändningens gång. Den aktuella sändningen var sista gången som de två programledarna skulle sända programmet tillsammans och det fick karaktären av en ”adjö-föreställning”. Programmet sändes därför direkt från kafét Tre G i Karlskrona där lyssnarna skulle få fika och en chans att tacka av programledarna. Syftet med omnämmandet av kafénamnet var att lyssnarna skulle ges möjlighet att agera publik för att skapa en atmosfär samt för att medverka i sändningen. Eftersom det var viktigt att det kom publik, för att inspelningen skulle bli bra, nämndes platsen flera gånger under sändningens gång.

Morgonprogrammet sändes under tre timmar och det tillkom hela tiden nya lyssnare under sändningens gång. Detta var skälet till att namnet på kafét upprepades. Någon avsikt att marknadsföra kafét fanns givetvis inte. Inte heller lämnades några värdeomdömen om det. Det förekom inte heller några köpuppmaningar. Varje gång ett varumärke eller produkt omnämns riskerar dessa att gynnas. Enligt granskningsnämndens praxis kan ett gynnande emellertid vara tillåtet, nämligen om det uppvägs av ett informations- eller underhållningsintresse. SR informerar regelmässigt publiken vid utesändningar var den äger rum till exempel på Kulturhuset, i Folkets park, från Fryshuset eller Södra Teatern. I ett sammanhang som detta, när det handlade om att uppmana lyssnare att delta i sändningen som publik måste det enligt programbolagets mening vara rimligt att informera dem om var man befinner sig. SR anser att det gynnande som uppkom genom omnämmandet av kafénamnet i det nu aktuella programmet uppvägdes av ett underhållnings- och informationsintresse.

Det var inte planerat från SR:s sida att det skulle förekomma gåvor utan detta skedde helt på initiativ från lyssnarna. I avannonseringen, då programledarna skulle tacka för sig och för alla hälsningar som inkommit under morgonen, nämndes att de anställda på Cityhallen hade skrivit en hälsning och skickat en smörgåstårta och alkoholfri ”skumpa” till programledarna. Syftet med

omnämmandet av Cityhallen var i första hand att tacka personalen där för den vänliga hälsningen och även för gåvorna. En av programledarna nämnde varuhuset vid namn en gång. SR kan inte se att det därigenom uppstod ett gynnande som var otillbörligt. Det förekom ingen fokusering på eller något framhävande av varuhuset utöver det enstaka omnämmandet i slutet av programmet.

SR vill påpeka att det var fråga om ett tre timmar långt program där intervjuer varvades med nyheter och musik. Den eventuella fokuseringen på kafét var inte så stor om man lyssnar på programmet i sin helhet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Enligt granskningsnämndens praxis finns det utrymme för programföretagen att sända program också från kommersiella miljöer. Programföretaget måste dock i sådana fall iaktta särskild försiktighet med fokusering på inspelningsmiljön. Nämnden anser att de omnämnanen av kafét som förekom motiverades av syftet att bjuda in lyssnare att komma till inspelningsplatsen och medverka i sändningen och att det gynnande som uppkom uppvägdes av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse.

Enligt nämnden innebär programledarnas omnämnanen av Cityhallen ett visst gynnande. Det var dock kort och utan värdering. Cityhallen framhölls därmed inte på ett otillbörligt sätt. Programmet strider därmed inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström, Elisabet Bäck,

Ingrid Carlberg, Leif Hedman, Kristina Ståhl och Martin Holmgren efter
föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik